

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕ СЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

CORNER FRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST.

The Provincial Library

City виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

PIK V.

Ч. 1.

СЕРЕДА, 3. СІЧНЯ 1923.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, JANUARY 3rd, 1923.

No. 1.

VOL. V.

РОЗПОЧАТЄ Х. ВСЕРОС. КОНГРЕСУ СОВІТІВ.

Промова голови Московського Союзу Льва Каменева.

МОСКВА, 25. грудня. — Вечером розпочався Десятий Всеросійський Зїзд Совітів при співучасті около 3.000 делегатів. Зїзд отворив голова Всеросійського Центрального Виконавчого Комітету Калінін, вказуючи на велике значення зїзду з огляду на поладжене цілого ряду дуже важких питань. Одним з таких питань є реформа федеративного устрою Радянських Республік і утворення Союзу Соціалістичних Радянських Республік. Калінін виявив надію, що Всеросійський Зїзд Совітів, в якому бере участь багато делегатів в характері гостей, перемінить ся в конгрес делегатів Радянських Республік.

Доклад про міжнародне положення Радянських Республік виступив Лев Каменев, голова Московського Союзу. В своїй промові він заявив, що після кількісної оцінки Злучених Держави признає, що зі Світовською Росією треба чинити ся як з важним чинником у світових економічних справах.

Істнували п'ять років без визнання буржуазними країнами.

В даний момент своєї промови Каменев сказав, що без огляду на те, чи Англія, Франція і Злучені Держави визнають, чи ні, ми жили п'ять років без їх визнання і будемо без нього жити далі.

Всі буржуазні критики, говорив далі Каменев, твердили, що Росія мусить прийняти капіталістичну систему, чого Росія ніколи не зробить. Світське правительство допускає деякі угоди з приватним капіталом в торговлі і хліборобстві, але в державних промисловостях працює 3.000.000 робітників. Заграниці критики твердили також, що Росія не досягне ніколи успіху в торговлі, як довго вона буде державним монополієм, але помімо того світське правительство одержало протягом сего року поверх 500 пропозицій від різних заграничних компаній, а удалено всего 25 конесій.

Росія, заявив далі Каменев, все була готова урядити заграничні концесії, коли вони були основані на монополії, який має ціль продуктивну а не спекуляційну. Радянські Республіки не підуть нікуди в своїх уступках заграничному капіталу так далеко, як се мала місце на конференції в Жені. Тільки такі договори, як Рапальський договір з Німеччиною, є одиноким дорогою, яка може здержати Росію від нових воєн і забезпечити її економічний розвиток.

Англія хотіла перемінити Туреччину в свою колонію.

"Англія при допомозі свого наемника Греції хотіла перемінити Туреччину в колонію", — говорив далі Каменев, переходячи до політики в Близькому Сході. "Болшевики дали Туреччині поміч в її боротьбі проти імперіалізму і завжди будуть їй помагати. Греція не є болшевицькою державою, але вона покарада своїх міністрів за те, що вони були орудем Англії, і вони добре зробили. Радянські Республіки беруть участь в конференції в Лозанні як приятелі Туреччині і такими вона по-

зистануть доти, доки Туреччина буде антиімперіалістичною. "Лорд Корзон старається, щоб Дарданелі стояли отвором для воєнних кораблів, щоб поширити територію своєї війни також і на Чорне море. Болшевики домагаються, щоб Чорне море було закрито. Приняті пропозиції Англії змусять тільки чорноморські краї до дальших уружень для забезпечення себе перед нападом, всупереч загальним змаганням до розоруження.

"Коли Турки підпишуть з аліянтами угоду в справі отворення Дарданелів для воєнних кораблів, радянські делегати будуть приведені заняти відповідне становище. Коли конференція в Лозанні не приведе до успішного поладження справи, прийде до нового заклоту, який легко може спричинити в Європі нову війну."

"Що болшевики є проти нових воєн та що вони змагаються до мира, на се вказує постійне зменшувание Червоної Армії і недавня конференція балтійських країв в справі розоруження, яка однак не вдала ся через імперіалістичні заваги Польщі."

Після Каменева промовляв Яцен, делегат з Владивостока, який представив боротьбу на Далекім Сході і остаточну переміну Далекі-Східної Республіки на радянську республіку. На зїзд прибуло з Далекі-Сходу 240 делегатів.

Ленін перетомлений працюю і не міг виступити на зїзді.

МОСКВА, 25. грудня. — Лев Каменев, голова Московського Союзу, відкриваючи нараду Десятого Всеросійського Зїзду Совітів, оправдав відсутність Леніна на зїзді тим, що Ленін є перетомлений працюю і на жадане лікарів мусів остати через кілька днів дома. Каменев вказав однак надію, що Ленін виступить ще з промовою на зїзді пізніше.

Радить признати 100 мільонів доларів на допомогу для Росії.

ВАРІТ ПЛЕРІНС, Н. П. — Брави, котрий повернувся недавно з ратушкової акції в Росії, заявив, що Америка мусить далі помагати голодуючим в Світовській Росії, та що Америка повинна зложити на сю ціль за наступний рік "що найменше 100 мільонів доларів."

Багато чужинців старається о горожанство в Сов. Росії.

ПЕТРОГРАД, 26. грудня. — Багато мешкаючих тут чужинців звернулось до совітських властей з просьбою о признає ім горожанства в Світовській Росії. Протягом перших 11 місяців сего року надійшло 3.314 подань в справі набуття горожанства і з них 2.050 успішно поладжене.

Закрите банкі у Владивостоці.

ВЛАДИВОСТОК, 26. грудня. — На приказ совітського правительства Владивостоку закрито всі заграничні і російські банкі. Місцеві власти видали також приказ депортувати білогвардійських офіцирів з Владивостоку і околиці в габ Росії.

ПОЛОЖЕНЄ НА БЛИЗЬКІМ СХОДІ СТАЄ ГРІЗНЕ.

Греція висилає до Тракії армію і виклає резервістів.

ЛОНДОН, 30. грудня. — Делеша з Атен до "Дейли Експрес" каже, що в напрямі Тракії посувається ся ціла грецька армія. В виду того війну вважають неунікнимою. Делеша каже далі, що бувший премієр Венізелос по радив телеграфічно грецькому правительству, щоб воно вислало військо до тракійської границі і повідомило його про скількість висланого війська. Після того було засідане кабінету і армія рушила в сторону Тракії.

Покликано також до служби резервістів з 1920 і 1922 рр. Міністер війни Пангалос зїзав назначений головним командантом в Тракії і виїхав зі своїм секретарем до Салонік.

Турки висилають військо в округ Мозуля.

АТЕНА, 1. січня. — Донесення з віродостойного жерела до "Сентрал Нюз" кажуць, що Турки висилають до Мозуля військові підкріплення. Туди виїхало вже з Вон 6.000 турецького війська. Як відомо, Мозуля є багачим в нафту округом, за посідане котрого йде на Лозанській конференції спір між Туреччиною і Англією.

Положене в Лозанні не змінило ся.

Делеша з послідних днів грудня доносила з Лозанні, що положення на тамошній конференції оставало незмінене. Турецька делегация повідомляла своє правительство про заяву лорда Корзона, що Англія не відступить Туреччині багачого в нафту округа Мозуля, і очікує з Агори відповіди. Делеша з Європи з 1. січня нічого не згадувала, чи турецька делегация в Лозанні отримала яку відповідь від свого правительства.

Бувший турецький султан виїздить до Мекки.

МАЛТА, 30. грудня. — Бувший турецький султан Могамед VI відпливе наступного понеділка на британським воєнним кораблі до Мекки. Екс-султана запросив туди король Гедеза, який прибувша йому жити відповідно його стану.

ПОЛОЖЕНЄ НІМЕЦЬКИХ РОБІТНИКІВ ПОГІРШАЄСЯ.

БЕРЛІН, 26. грудня. — Положене робітників в Німеччині погіршається ся з кожним днем. Внутрішня і загранична кризи роблять катастрофу неминучою. Комуністи і соціалісти збільшують свої ряди тисячами нових членів.

Проти правительства канцлера Куно ширить ся серед робітників велике невдоволене. Найбільш причинило ся до того останне заряджене правительства в справі звільнення від праці значного числа залізничників. Число безробітних зросло о кілька десятків тисяч. Залізничники загрожали загальним страйком, наокоди правительство не підняється їм платити.

Взагалі все німецьке робітництво є ворожо настроєне су проти правительства канцлера Куно.

ФРАНЦІЯ ПЛАНУЄ ЗНЯТИ НІМЕЦЬКІ ДЕРЖАВНІ ЛІСИ.

Пуанкаре не числять ся з волею інших союзників.

ПАРИЖ, 30. грудня. — Французьке правительство укінчило вже свої плани щодо заняття певних німецьких державних лісів. Зробило воно се в наслідок того, що репараційна комісія заявила, що Німеччина добровільно ухилила ся від доставки означеної скількості дерева в минулому році. Деякі з тих державних лісів знаходяться в окупованій території Німеччини, інші в Баварії.

Доносьть з авторитативних жерел, що Пуанкаре рішив ся забрати ті німецькі ліси навіть тоді, як інші аліянти відмовлять ся взяти в сім участь.

Пуанкаре буде настоювати, щоб його плани заняття лісів був першою точкою на агенді конференції премієрів в Парижі. Він попросить аліянтські держави о одобрєне свого плану, а коли сего не досягне, буде поступати на власну руку. Кажуть, що британський премієр Бонар Ло спротивить ся сему плану Пуанкаре.

Італія проти окупації Франції німецької території.

РИМ, 1. січня. — Премієр Муссоліні поручив маркізіві Деалла Торрета, який є головою італійської делегации на парижській репараційній конференції, щоб він в імені Італії був проти участі в окупації німецької території.

НІМЦІ ПРОПОНУЮТЬ ФРАНЦІЇ АНТИВОЄННИЙ ПАКТ.

ПАРИЖ, 30. грудня. — Тут наспіли вісти, що німецький канцлер Вільгельм Куно має намір предложити наступного тижня на міжаліянтській конференції дефінітивні пропозиції щодо заклочення чотиридержавного пакту, який би гарантував безпеченство Франції і теперішньої французько-німецької границі.

Сей пакт мав би бути заклочений на протяз 30 років. Його мали би підписати Велика Британія, Італія, Франція і Німеччина. Злучені Держави також попросило би підписати сей пакт, однак без ніяких мілітарних зобовязань.

Франція відкидає пропозицію Німеччини.

ГАМБУРГ, 1. січня. — Французький премієр Пуанкаре відкинув французько-німецький противоєнний пакт, запропонований Німеччиною Франції за посередництвом неутральной держави. Таку заяву зложив німецький канцлер Вільгельм Куно підчас своєї промови перед гамбурською біржею.

Тисяча білонів німецьких паперових марок.

БЕРЛІН, 31. грудня. — На мітінгу директорів Райхсбанку (державного банку) президент банку Гавенштайн звернувся вчора увагу на скількість виданих банкнотів. Ся скількість дійшла тепер до тисяч білонів марок. Гавенштайн пояснив, що з огляду на такий стан заходить небезпека, що певного дня німецька кредитова система може цілковито уласті.

Товариші! Не забувайте про поміч "Укр. Роб. Вісти!"

УБИЙНИКА НАРУТОВИЧА ЗАСУДЖЕНО НА СМЕРТЬ.

Капітан Невядомскі буде розстріляний 10. січня.

ВАРШАВА, 1. січня. — В суботу відбув ся тут суд над убійником президента Нарутовича Невядомскім. Невядомського засуджено на кару смерті через розстрілене. Засуд виконаний 10. січня.

Невядомскі заявив на суді, що мав зразу намір застрілити Пласудского, бувшого президента, однак коли Пласудскі відтягнув свою кандидатуру, він вибрав президента Нарутовича, як репрезентуючого анархію (1) і небезпечного для щастя Польщі.

Отворєне польського союму і українська мова.

Дня 28. листопада відбулось отворєне нового польського союму. Підчас "слобіванія" зайшов цікавий інцидент: Коли два українські послы з Волині, Сергій Хрущкий і Васильчук, промовили по українськи замість "slubuje" — "присягаю", то на правничі постова страшний крик і послы мусили по дворовим упіменно предсідателя повторити присягу по польськи. От пересмак того, як буде виглядати "свобода" українських послів у варшавським союмі. Польська преса обурюється також, що Український Парламентарний Клуб посів вивисити на дверях свого клубу у варшавським союмі українську вивіску... ("У. П.")

МАСОВІ ТРУСИ І АРЕШТОВАВАННЯ НА БУКОВИНІ.

Труси переведено в 90 будинках.

З Черновців доносили: Дня 18. листопада перепроводила румунська сігурнава в Чернівцях 90 трусів. Труси почались в одній і тій самій годині в усіх 90 домах. Шукали в студ. тов. "Січ", в редакціях "Каменярів" і "Робітника", у редакторів Соєвського і К. Кракалія, у о. д. р. К. Бриндзана, у дир. "Руської Каси" Ст. Крутія і багатого-багатого інших. Трусли навіть у 70-літній вдові п. Гайнівої, що ніколи в своїм житті не брала участі в політичній житті. За чим шукали, ніхто не вгадає. Загальноно говорять, що шукають за якоюсь тайною організацією, що має визволити північно-західну Буковину з під румунської окупації.

Арештовано К. Кракалію і Ст. Крутія.

Дня 19. листопада продовжались сі масові труси і арештованія далі. Заарештували Ст. Крутія, К. Кракалію і інших громадян, яких імена се не знає.

Рівнобіжно з сим закрили учительську часопись "Каменяр" і "Робітника", якого вже й перед тим не дозволяли висилати в українську Буковину. Тепер осталась Буковина без печатаного слова. Опечатали також книгозбірню научних творів у студ. тов. "Січ" в Чернівцях. На пров'їзді закрили товариства "Січ" в Вижиці і Веречанці. Вже перешле роззайди були "Чит. Руської Бесіди" в Гор. Вікові, "Касин. Т-во" в Путялові, "Січ" в Гор. Станіцях, "Руську Бесіду" в Пляціці і "Пожарну Дружину" в Гор. Станіцях.

Так гуляє румунська сігурнава на Буковині!

ЗІЗД СТОВАРИШЕНЯ УКР. РОБ. ДІМ.

До філій і відділів Стоваришеня Український Робітничий Дім.

Дорогі Товариші! Екзекутивний Комітет Ст. Український Робітничий Дім отсим повідомляє всі Філії, Відділи і Загал Членства Ст. Товаришеня, що наступний регулярний річний Зїзд Ст. У.Р.Д. відбудеть ся на днях 15, 16 і 17 січня 1923 р. в салі Українського Робітничого Дому в Вінніпегу.

ПРОГРАМА ЗІЗДУ:

1. Отворєне зїзду.
2. Вибір президи зїзду.
3. Вибір верифікаційної комісії і провіренє повновастей делегатів.
4. Справозданє заряду Ст. Укр. Роб. Дім.
5. Справозданє адміністрації "Укр. Роб. Вісти".
6. Справозданє заряду "Пролеткульту".
7. Справозданє Центр. Орг. Комітету Секції Жен.-Робітниць.
8. Справозданє делегатів філій і відділів Ст. У.Р.Д.
9. Вибір комісії: контрольної, маєткової, просвітньо-пресової, організаційної, статутної, резолюційної і фінансової.
10. Засіданя комісії і їхні справозданя.
11. Українські робітничі і фермерські дома в Канаді.
12. Робітничі дитячі школи.
13. Орган Ст. Товаришеня Укр. Роб. Дім.
14. План праці Видавництва "Пролеткульт" на наступний рік.
15. Робітничє Запomoгове Товариство.
16. Організація женщин-робітниць.
17. Організація фермерів.
18. Справа допомоги визвольній боротьбі в Східній Галичині.
19. Справа технічної помічі Радянській Україні.
20. Ревізія статута Ст. У.Р.Д.
21. Вибір заряду і контрольної комісії Ст. У.Р.Д. і комітетів на 1923 рік.
22. Замкненє зборів.

Програму належить добре обговорити перед зїздом.

Філії і Відділи Ст. Товаришеня повинні сю програму добре обговорити на своїх зборах і перед зїздом послати до Екз. Комітету Ст. У.Р.Д. свої пропозиції що до найкориснішого розв'язаня і поладженя поставлених в програмі справ.

Право представництва.

Філії і Відділи Ст. Товаришеня, включаючи і всі Відділи Секції Женщин-Робітниць мають право вислати одного делегата, або одну делегатку за кожних своїх 25 членів або членкинь, або частину сего числа (коли Відділ числить менше чим 25 членів або членкинь, то все має право вислати одного делегата). Товариства, що є членами Ст. У.Р.Д. мають право вислати по одному делегатові з правом рішачого голосу.

Братні делегати від товариств і посторонніх організацій, а також члени Ст. Товаришеня, котрі не є делегатами, мають право дорадчого голосу, можуть брати участь в дискусіях, давати пропозиції, але не мають права голосувати, хіба, що в деяких справах таке право буде їм дане рішенем уновномочених делегатів.

Делегатки Секції Женщин-Робітниць.

Відділ Секції Женщин-Робітниць повинен подати про висилку своїх делегаток деще можливе, а де неможливо вислати від Відділу своєї делегатки, то належить дати повновасть делегатові від Відділу Ст. У.Р.Д.

Делегати від фермерських товариств.

Екзекутивний Комітет ширі запрошує на сей зїзд представників фермерських товариств, які повинні взяти участь в зїзді, висилаючи своїх делегатів зпоодинок, або по кілька товаришів спільно.

Назиска вибраних делегатів належить подати до відомо Екз. Комітету перед зїздом.

З товаришским привітом, Екзекутивний Комітет Ст. Укр. Роб. Дім.

ІРЛЯНДІ ГРОЗИТЬ ЗЕЛЗНИЧИЙ СТРАЙК.

ДУБЛІН, 30. грудня. — Правительство підприняло острі міри, щоб не допустити до грозного страйку ірландських залізничників, які ставлять сильний спротив пропонуваній знижці плати. Переговори, які мали привести до угоди, стали на мертвій точці і страйк в понеділок окупує ся неминучий. Однак правительство рішило, що неможливе є дозволити на страйк з огляду на критичний стан краю.

МОСКВА. — Всеросійський Центральний Виконавчий Комітет ухвалив признати амьестію адміралови Старкови, провідникови контрреволюціонерів, який утік з Владивостоку і його штабови, коли поверне враз з кораблями і прочим майном, забраним з Владивостоку.

БЕРЛІН, 26. грудня. — Поверх 50.000 дитий опинить ся без науки в наслідок рішеня міської ради, яка через брак фінансів увільнила від праці 1.000 учителів. Рішенє міської ради дотичить в першій мірі ті школи, до яких учаться діти берлінських робітників.